

Brüssel, 26. november 2018
(OR. en)

14554/18

DEVGEN 221
COHAFA 105
ACP 122
RELEX 992
SUSTDEV 17
ALIM 13
AGRI 576
FAO 50
SAN 418

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 26. november 2018

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 14283/18

Teema: Ülemaailmse toiduga ja toitumise kindlustamise tugevdamine
– nõukogu järeldused (26. november 2018)

Delegatsioonidele edastatakse lisas 26. novembril 2018 toimunud nõukogu 3654. istungil vastu võetud nõukogu järeldused toiduga ja toitumise kindlustamise kohta.

Ülemaailmse toiduga ja toitumisalase kindlustatuse tugevdamine

Nõukogu järeldused

1. Tunnistades, et toiduga ja toitumisalane kindlustamatus on vaesuse ja kasvava ebavõrdsuse vastase võitluse puhul üks peamisi ülemaailmseid probleeme, tuletab nõukogu meelde ELi ja selle liikmesriikide kindlat pühendumist kaotada nälg ja kõik alatoitumuse vormid kooskõlas uue Euroopa arengukonsensusega, Euroopa konsensusega humanitaarabi valdkonnas, kestliku arengu tegevuskavaga 2030 ning õigusega toidule.
2. Seoses sellega tuletab nõukogu meelde oma eelmiseid asjaomaseid järeldusi¹ ning väljendab heameelt kolmanda iga kahe aasta tagant esitatava aruande (milles käsitletakse ELi toiduga ja toitumisalase kindlustatusega seotud poliitiliste kohustuste täitmist) ning komisjoni toitumisalase tegevuskava kolmanda eduaruande üle.
3. Nõukogu tunneb heameelt komisjoni poolt ELi toitumisalaste kohustuste täitmiseks tehtud töö üle ning komisjoni jõupingutuste üle kõikide asjaomaste sektorite kaasamisel toitumisalase tegevuskava toetuseks ülemaailmsel ja partnerriikide tasandil. Nõukogu tunnustab eelkõige edu, mida on saavutatud ELi rahalise kohustuse täitmisel investeerida toitumise toetuseks ajavahemikus 2014–2020 3,5 miljardit eurot, kusjuures rohkem kui 2,49 miljardit eurot on juba eraldatud toitumisprogrammide toetuseks ajavahemikus 2014–2017.
4. Komisjon tunneb heameelt ELi ja selle liikmesriikide ühise töö üle, mis näitab nende mõju toiduga ja toitumisalase kindlustatuse ülemaailmse tegevuskava kujundamisel ja elluviimisel. EL ja selle liikmesriigid on üheskoos toetanud partnerriike ning kohalikke, riiklikke ja piirkondlikke sidusrühmi vastupanuvõimeliste elatusvahendite väljatöötamisel, kohalike toidusüsteemide tugevdamisel toiduga kindlustamata piirkondades ning toitumistulemuste tõhustamisel. Need meetmed on esmatähtsad mitte ainult kestliku arengu 2. eesmärgi saavutamiseks, vaid ka kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamiseks tervikuna. Seoses sellega tunnustab nõukogu ÜRO toitumismeetmete aastakümne 2016–2025 tähtsust.

¹ Nõukogu järeldused toiduga ja toitumisalase kindlustatuse kohta (10392/16); nõukogu järeldused toitumisalase tegevuskava teise eduaruande kohta (10679/17).

5. Märkides, et kuigi mõned riigid jätkavad suurte edusammude tegemist toiduga ja toitumisalase kindlustamatuse ning laste kroonilise alatoitumuse käsitlemisel, on nõukogu äärmiselt mures selle pärast, et maailmas on näljahäda pärast aastakümnete pikkust kahanemist viimase kolme aasta jooksul taas kasvanud, mille tulemusel kannatab nälja ja alatoitumuse all 821 miljonit inimest. Sealjuures kannatab hinnanguliselt 151 miljonit alla 5-aastast last (ehk 22%) endiselt kängumise all. 2017. aastal kannatas 124 miljonit inimest 51 riigis (see on 11% rohkem kui 2016. aastal) kriitiliselt terava toidupuuduse käes, mis nõuab kiireloomulisi meetmeid.
6. Tunnistades, et iga kolmas inimene maailmas kannatab alatoitumuse all, märgib nõukogu vajadust toetada üleminekut kestlikele põllumajanduslikele toidutootmissüsteemidele, mis kaitsevad inimeste tervist. Kliimamuutuste ja relvastatud konfliktide üha suurem mõju ning kasvav surve maa- ja loodusvaradele paneb tõsiselt proovile põllumajanduslike toidutootmissüsteemide võime pakkuda kiiresti kasvavale elanikkonnale kestlikult ohutut, tervislikku ja toiteväärtuslikku toitu. Linnapiirkonnad muutuvad üha enam haavatavamateks, kusjuures Aafrika linnastute kasvukiirus on maailmas kõrgeim, mida osaliselt põhjustab maapiirkondades valitsev vaesus. Tööle uue hoo andmine ning rahvusvahelise kogukonna koondamine on hädavajalik, et saavutada kestliku arengu 2. eesmärk – kaotada 2030. aastaks nälg ning kõik alatoitumuse vormid.
7. Nõukogu võtab teadmiseks ülemaailmselt murettekitavad toitumistendentsid ning seoses sellega üha kasvava ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud probleemi, kuna 672 miljonit inimest maailmas on rasvunud ja 1,3 miljardit ülekaalulised. Paljudes toiduga kindlustamata riikides esineb üheaegselt nii ülekaalulisust ja rasvumist kui ka alatoitumuse erinevaid vorme. Seoses sellega innustab nõukogu komisjoni ja liikmesriike toetama toidusüsteeme, mis tagavad kõikide inimeste jaoks kestliku toiduga ja toitumisalase kindlustatuse, toetades sealhulgas maailma toiduga kindlustatuse komitee poolt toidusüsteeme ja toitumist käsitlevate vabatahtlike suuniste ettevalmistamist.

8. Tunnistades toiduga ja toitumisalase kindlustatuse valdkonnas ELi ja selle liikmesriikide poolt saavutatud tulemusi, toetab nõukogu mõlemas aruandes esitatud soovitusi ja järeldusi, eelkõige järgmist.
- a. Tugevdada ELi ja liikmesriikide ühistegevust, mille eesmärk on leevendada kliimamuutuste ränka mõju põllumajandusele ja maailma toidutarnetele.** EL ja selle liikmesriigid hakkavad Pariisi kokkuleppe rakendamisel ning kliimatundliku põllumajanduse edendamisel töötama proaktiivsemalt, tunnistades põllumajandustavade tähtsat rolli kliimamuutustega kohanemisel ja nende leevendamisel, nagu on ette nähtud Koronivia ühistöös põllumajanduse valdkonnas ning mille näiteks võib tuua teisi asjaomaseid kohustusi, mida on võetud arenguriikide riiklikult kindlaksmääratud panuse täitmise toetuseks. Nõukogu rõhutab lisaks sellele vajadust kaitsta bioloogilist mitmekesisust ning ökosüsteeme ja võidelda mulla degradeerumise ja kõrbestumise vastu.
- b. Tunnistada esmatähtsat rolli, mida naised täidavad põllumajandusliku toidutööstuse väärtusahelates, loodusvarade haldamisel ning toiduga ja toitumisalase kindlustatuse tagamisel.** Nõukogu kutsub komisjoni ja liikmesriike tungivalt üles tagama, et sooteadlike väärtusahelate arendamisele pöörataks piisavalt tähelepanu vastavalt ELi õigustikule, sealhulgas ELi soolise võrdõiguslikkuse teisele tegevuskavale (GAP II). Suurendada tuleks sooliselt segregeeritud aruandlust, et paremini eristada naiste panust ning paremini mõõta naisteni jõudmiseks, neile kasu toomiseks ja nende mõjuvõimu suurendamiseks tehtavaid jõupingutusi. Nõukogu rõhutab kõigis elutsükli etappides tehtud tööde tähtsust ELi toitumisalaste kohustuste täitmiseks. Lisaks sellele tunnistab nõukogu, et kestlikuks ja kaasavaks arenguks tuleb kõiki alatoitumuse ja soolise ebavõrdsuse vorme, sealhulgas naiste ja tütarlaste konkreetset haavatavust kriisi- ja hädaolukordades käsitleda koos, et tagada investeeringute tulemuslikkus tervikuna. Seoses sellega tuleb jätkuvalt teha jõupingutusi, mille eesmärk on tugevdada toiduga ja toitumisalase kindlustatusega seotud sotsiaalkaitse mehhanisme.

- c. **Tugevdada ELi ja selle liikmesriikide koostööd kliimamuutustele vastupidavuse, kestlikkuse ja põllumajanduse arengualase aruka innovatsiooni alal maaelu kestlikuks ümberkujundamiseks, tuginedes tippkohtumisel „Üks planeet“ võetud kohustustele.** Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et tugevdada riiklike ja piirkondlike põllumajandusalaste teadusuuringute ja uuendustegevuse võimekusi ning edendada paljusid sidusrühmi kaasavaid partnerlusi suurema ja pikaajalisema mõju saavutamiseks, nagu näiteks programmi DeSIRA (Development-Smart Innovation through Research in Agriculture).
- d. **Jätkata strateegilise lähenemisviisi järgimist toidukriiside ja alatoitluse suhtes igas humanitaar-, arengu- ja rahu valdkonnas, konflikte ennetaval ja konfliktitundlikul viisil,** sest suutmatust vähendada nälga maailmas on tihedalt seotud konfliktide ja vägivaldaga suurenemisega mitmel pool maailmas. ELi ja selle liikmesriike innustatakse suurendama toetust toidukriiside ennetamise üleilmsele võrgustikule (Global Network against Food Crises), et edendada ühist analüüsi ja kooskõlastatud reageerimist, ning kinnitama oma lubadusi, mis on antud ÜRO asjaomastele organitele, sealhulgas Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioonile (FAO), Rahvusvahelise Põllumajanduse Arengu Fondile (IFAD) ja Maailma Toiduprogrammile (WFP). Lisaks on paremaks näljaennetuseks ning toidu ja toitumisega seotud kindlustamatuse struktuursete põhjustega tegelemiseks vaja, et EL ja selle liikmesriigid tugevdaksid kõige haavatavamate riikide vastupanuvõimet kooskõlas ELi üldise strateegiaga. Nõukogu toonitab samuti, et on vaja tunnistada seoseid relvakonfliktide, toiduga kindlustamatuse ja näljaohu vahel ning et EL ja selle liikmesriigid peavad võtma endale kohustuse edendada ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2417 rakendamist. Lisaks rõhutab nõukogu, et on vaja edendada sidusaid ja hästikoordineeritud humanitaar- ja arengupoliitikaid ja -programme tegelemiseks toiduga kindlustamatuse ja alatoitlusega, et päästa inimesid ja suurendada vastupanuvõimet.

e. **Tugevdada sidemeid väikepõllumajandustootjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate vahel ning investeerida eelkõige töövõimaluste loomiseks maapiirkondades**, eelkõige noorte ja naiste jaoks, et edendada kaasavat ja kestlikku majanduskasvu põllumajanduslikes väärtusahelates, pidades silmas, kui tähtis on piirkondliku põllumajandusliku kaubanduse edendamine äärmise vaesuse vähendamiseks. Sellega seoses rõhutab nõukogu, et väga asjakohane on komisjoni esitatud algatus luua uus Euroopa-Aafrika kestliku investeerimise ja töökohtade loomise allianss ning tõhustada partnerlusi välisinvesteeringute kava ja Aafrika jaoks mõeldud usaldusfondi kaudu, sealhulgas põllumajandussektori arendamiseks, võttes arvesse ELi ja selle liikmesriikide võetud kohustusi tegeleda ebaseadusliku rände ja sunniviisilise ümberasustamise algpõhjustega. Selliseid partnerlusi tuleks kohandada väikepõllumajandustootjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkreetsetele vajadustele, need peaksid järgima põhimõtteid toidu- ja põllumajandussüsteemidesse vastutustundlikult investeerimise kohta ning jätkuvalt rakendada vabatahtlikke suuniseid maaomandi, kalavarude ja metsade vastutustundliku majandamise kohta riikliku toiduga kindlustatuse kontekstis, mis on mõlemad heaks kiidetud maailma toiduga kindlustatuse komitee (CFS) poolt. Nõukogu jääb ootama soovitusi, mida annab komisjoni „Aafrika maapiirkondade rakkerühm – partnerluse tugevdamine toidutootmise ja põllumajanduse valdkonnas“.

9. Nõukogu märgib, et komisjoni jaoks toitumise valdkonnas prioriteetsetes riikides päästetakse 2025. aastaks kängumisest 4,7 miljonit last. Seda on rohkem kui kaks korda enam eelmise aasta kahest miljonist ja see on kiiduväärt edusamm partnerriikide toetamisel, et saavutada eesmärk vähendada kängu jäänud laste arvu 2025. aastaks vähemalt seitsme miljoni võrra. Nõukogu on siiski äärmiselt mures, et praegune kängumise vähendamise tempo ei ole piisav, et täita 2025. aastaks ülemaailmseid kängumise vähendamise eesmärke², mis seab ohtu kestliku arengu eesmärkide saavutamise. Nõukogu kutsub sellega seoses komisjoni tungivalt üles suurendama oluliselt jõupingutusi kõigi alatoitumuse vormidega (kängumine, kõhnumine, mikrotoitainete puudus, ülekaal) tegelemiseks ühiselt liikmesriikidega.

² Maailma terviseassamblee esimene eesmärk on „vähendada alla 5-aastaste kängu jäänud laste koguarvu 40 %“. See eeldab kängu jäänud laste arvu üldist vähendamist ligikaudu 70 miljoni võrra (171 miljonilt 2010. aastal ligikaudu 103 miljonini 2025. aastal).

10. Nõukogu innustab komisjoni jätkama oma aktiivset tegevust kogu maailmas, hoides toiduga ja toitumise kindlustatuse ELi arengukoostöö tegevuskavas esikohal. Nõukogu rõhutab, et EL ja selle liikmesriigid saavad koos suurendada toiduga kindlustatust ja toitumise kindlustatust paljusid sidusrühmi ja valdkondi hõlmava lähenemise abil, mis integreerib toiduainete valdkonna erinevad sektorid, nagu muu hulgas põllumajandus, sotsiaalkaitse, tervis, haridus, veevarustus, kanalisatsioon ja hügieen. EL ja selle liikmesriigid peavad seetõttu jätkama koostööd omavahel, sealhulgas edendades täiendavalt ühist kavandamist ja ühiste tulemuste raamistikke riikide tasandil, ning samuti partneritega, et parandada arengukoostöö sidusust ja tõhusust. Selleks innustab nõukogu ka partnerriike arendama ja rakendama riiklike toiduga kindlustatuse ja toitumise kindlustatuse strateegiaid tihedas koostöös kõikide peamiste sidusrühmadega.
11. Pidades silmas jätkuvaid ja esilekerkivaid ülemaailmseid probleeme, kutsub nõukogu komisjoni üles esitama ettepanekut vaadata läbi 2010. aasta poliitiline raamistik toiduga kindlustatuse kohta ja 2013. aasta toitumise poliitiline raamistik, täites toitumisega seotud kohustusi ja rakendades ELi terviklikku lähenemisviisi.
12. Ilma et see mõjutaks käimasolevaid mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavaid läbirääkimisi, rõhutab nõukogu, et oluline on tagada piisavate vahendite eraldamine komisjonilt, liikmesriikidelt ja rahvusvaheliselt kogukonnalt, et käsitleda tõhusalt toiduga ja toitumise kindlustatust, et saavutada kestliku arengu teine eesmärk (SDG2) ja sellega muuta praegust negatiivset suundumust.
13. Nõukogu kutsub komisjoni ja liikmesriike üles andma konkreetselt aru käesolevate nõukogu järelduste järelmeetmetest järgmises iga kahe aasta tagant esitatavas aruandes, milles käsitletakse ELi toiduga ja toitumise kindlustatusega seotud poliitiliste kohustuste täitmist.
